

Wanneer je van Delhi naar Kashmir vliegt bekruipt je een vreemd gevoel. Immers, Delhi is warm en ligt op slechts enkele honderden meters hoogte t.o.v. zeenivo. Om in Kashmir te komen moet je enkele hoge berggruggen overvliegen; rechts het geweldige Himalaya-massief, in het noorden de Karakoram en links het Panjal-gebergte. De eerste twee zijn goed voor toppen van 7 en 8 kilometer hoogte, de laatste nog altijd voor zo'n 4500 meter. Plotseling zakt het vliegtuig snel over de bruine, beboste bergen en wij landen op het vliegveld van Srinagar, de hoofdstad van de staat Jammu en Kashmir, zoals het officieel heet. Juist in de periode dat wij het bezochten werd het voor honderd procent een deelstaat van India. Door grensgeschillen met Pakistan was deze kwestie nog steeds niet opgelost.

Ik wil echter in dit artikel alleen het vogel-gebeuren van Kashmir bespreken.

Srinagar ligt op 1850 meter hoogte. Het weer was mooi, zeer helder en ongeveer 22°C. Wij zouden vier nachten op een 'houseboat' (luxe woonboot) verblijven op het Dal-meer.

Al direkt na aankomst valt het mij op dat er ontzettend veel Kauwtjes zijn. Ze zitten op de akkers of in de populieren, die ook veel voorkomen.

Onze 'houseboat' ligt wat afgelegen tegen een schiereiland. Langs de houseboat zijn kleine kanaaltjes die naar moerasgebieden leiden. De moerassen worden afgewisseld door akkers en zgn Lotustuinen, drijvende bloementuinen. Een waterrijke omgeving dus. Dat is dan ook aan de soorten te zien. 's Ochtends zien we al vroeg het IJsvogeltje, de Smyrna ijsvogel en de Bonte ijsvogel in behoorlijke aantallen. De Raaf is ook present, evenals de 'House crow', een kraaiensoort met een verenkleed dat in Kashmir afwijkt van het verenkleed in Delhi en Kenya. De Huismus is er ook, evenals de Koolmees. Deze laatste is veel bleker dan de onze, zodat het een wat zwart-witte vogel is. De Zwarte wouw is erg talrijk en erg brutaal. Verderop zwemmen wat Waterhoentjes en enkele Dodaarsjes.

Een vroege tocht per 'sikara' (soort gondel) levert een Citroenkwikstaart op. Een klein, groenig zangertje kon ik niet identificeren. Er vliegen twee Torenvalken over. Tenslotte zie ik er ook de 'Large pied wagtail', een grote, zwarte kwikstaart met een duidelijke, witte wenkbrauwstreep. Deze soort komt overal in India voor.

Kashmir heeft enkele 'Hill stations', zoals de engelsen het noemen. In de hete zomer is het er aangenaam vertoeven, terwijl deze plaatsen in beperkte mate geschikt zijn voor de wintersport. Gulmarg is een van de bekendste. Het ligt op 2900 meter hoogte tegen het Panjal-gebergte. Om er te komen moet je nogal steil omhoog en door Cederbossen. De weg telt veel haarspeldbochten. Tijd om in de bossen te kijken heb ik helaas niet. Maar er is een uitkijkpunt waar je een prachtig uitzicht hebt over de bossen en de bergen. Ik neem het er van en al snel ontdek ik een Dwergarend. Ook zijn er wat mezen, waaronder de 'Yellow checked tit', een kruising tussen de Koolmees en de Kuifmees. De Zwarte mees (Parus ater) ziet er ook al anders uit: de ondersoort heeft hier een kuif. Er vliegen wat Goudhaantjes rond. Dan ineens zie ik een kolossale vogel. Het is de Himalaya-gier. Van onderen gezien heeft de vogel een witte kop, buik en vleugels. De 'vingers' zijn zwart, evenals de overige slagpennen en de staart. In de bossen ontdek ik nog drie soorten mezen, evenals de ons ook zo bekende Winterkoning. De Himalaya boomkruiper is er ook. Dan zie ik een prachtige vliegenvanger, de 'Slaty blue flycatcher'. De mooiste vogel die ik daar vind is wel de Blauwstaart, die ook in onze gidsen staat. Het is een schitterende vogel. Zowel het mannetje als het vrouwtje heb ik gezien.

Ze vliegen op uit bosjes (braamstruiken?) die als onderbegroeiing onder hoge pijnbomen staan. Bij een hut staan ook bosjes. Voor deze bosjes staan distels met, tot mijn verrassing een vijftal Putters er op. Tijdens mijn wandeling zie ik nog twee Notenkrakers en een achttal 'Himalayan goldfinches' (Himalaya putters). Ze lijken erg op Sijsjes.

De bergen zijn wel heel interessant. Als wij teruggaan zie ik een vlucht grote vogels. Vanuit de bus kan ik niet goed zien welke soort het is. Ik vraag of de bus even kan stoppen bij het uitzichtpunt. Het is inmiddels 4 uur 'smiddags als de hele bus geniet van ca. 100 op thermiek zwevende Zwarte ooievaars. Waarschijnlijk zijn ze in één ruk uit Kazakstan aan komen vliegen; een afstand van ca. 1000 km.....

Het Dachigam-reservaat ligt op 20 km afstand van Srinagar, aan het eind van een smal dal. Het laatste stuk dal is met hekken afgesloten. Om er binnen te komen moet je eerst een vergunning hebben, die in Srinagar in orde is gemaakt. Wij wandelen dit bosrijke, met enkele beekjes doorsneden terrein binnen. Erg veel vogels zijn er niet meer. We zien er vier soorten bulbuuls. De ons bekende Tuinfluiter en wel twintig Raven ontmoeten wij ook. In deze gebieden zijn Bladkoninkje en Grauwe fitis algemene soorten. Het Goudhaantje eveneens. Doch de 'Tickell's leafwarbler' is een lastige phylloscopus-zanger. Bij een riviertje ontdek ik mijn eerste 'Little fork-tail', een wonderlijk zwart-wit vogeltje van 13 cm. Het doet aan de Kleine vliegenvanger denken (die er ook voorkomt), maar staat hoog op de poten. Het is een snelle vogel die insecten vangt boven het water. Zo is er ook de 'Plumbeous redstart'. Het mannetje is kobaltblauw en heeft een baksteenkleurige staart. Het vrouwtje heeft een wat valere kleur blauw, terwijl de staart wit is met een zwarte streep (als van de Tapuit).

De beloofde Grijze en Zwarte beren, die hier wild leven, krijgen we helaas niet te zien, doch wèl de Hangul, een hertensoort.

Ik wil er op wijzen dat de trek bijna voorbij was, waardoor wat minder soorten werden waargenomen, vooral op het Dal-meer.

In natuurhistorisch opzicht is Kashmir een bekoorlijk land, met, in ornithologisch opzicht, grote mogelijkheden gezien zijn ligging.

Ik hoop in dit artikelje een indruk te hebben gegeven van dit prachtige land.

Adres: Thorbeckelaan 5
Groningen
050-258286